

Iskajta vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 6 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopolni naj se pošljejo uredništvu lista. Ne frankirana pisma ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Industrija in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik koncesionarni lista „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vplisane zadruge z omejenim poročilom v Trzinu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telesni uredništvo in uprava Rev. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 31.20
Za pol leta 15.00
Za tri mesece 7.50
Za nedeljske izdaje na celo leto 6.20
na pol leta 3.00

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 10. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega štana se javlja: 10. novembra, zjutraj.

Sovražnik je bil v ozemlju Cadore vržen. Njegov umik posega na Sugansko dolino.

DUNAJ, 10. (Kor.) Uradno se razglasa: 10. novembra 1917.

Italijansko bojišče. — Velika zmaga na Beneškem vodi zavezniške vojske globlje v sovražno deželo. Močne avstroogrške in nemške bojne sile stoji ob dolnji Piavi. Sovražnik zadnji oddelki so bili vrženi, kjerkoli so se postavili v bran. Po desetdnevnih težkih gorskih bojih, ki so se pričeli z zavzetjem Monte Paralbe in doseglji z osvojitvijo gornjo dolino Piave obvladajočih gorskih skupin svoj višek, je dosegla včeraj c. in kr. 94. pehotna divizija Vigo in Piave di Cadore. Divizija, katere bojna sila in žilavo vztrajanje ste premagali največje težkote, je privedla skupno 10.000 mož, 94 topov in nešteto strojne in minovk. V dolini Cordevole smo zasledili Agordo. Polom stare italijanske fronte se razširja sedaj tudi na Sugansko dolino in vzhodni del Sednih občin. Čete Feldmarschala Conrada prodirajo vzhodno Borgia proti meji in so se po središčih pouličnih bojih polastile Asiaga.

Narasko-romunski fronti in v Albaniji je položaj neizpremenjen. Nabečnik generalnega štaba.

DUNAJ, 10. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega štana se poroča: 10. nov. 1917, zvečer.

Novi napredki v Benečiji. Pri Asiagu so bili odbiti močni italijanski protinapadi.

NEMŠKO.

BEROLIN, 10. (Kor.) Veliki glavni stan, 10. novembra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Sredi bojnopolja ogenj je uvedel angleške sile, ki so bili izvršeni po luhanjem svila severovzhodno Poelcapelle. Bili so odbiti po bojih iz bližine. Ob Yseri in od gozda Houthoulsta do Zandvoorda je topovsko delovanje naraslo popolne zopet do velike srčnosti. — Armada nemškega cesarjeviča: Spodnje-sahli in gardni batalioni s pionirji in deli nekoga napadnega bataljona so po močni topovski pripravi z artiljerijo in minovkami izvedli Francozom postojanke v gozdu Champe. Močni, notri v noč trajajoči protinapadi sovražnika so se izgubonosno razšli, 240 ujetnikov, med njimi 7 oficirjev, je bilo v naših rokah. — Poročnik baron Blotthofen je izvozel 25. letalsko zmago. — Vzhodno in macedonsko bojišče. — Nic posebnega.

ITALIJANSKA FRONTA.

Avstroogrške čete so prodrele v Val Sugano in dolino Piave. Po središčih pouličnih bojih je bil zavzet Asiago. Italijanski zadnji oddelki, ki so se ob gorskih robih in v nizini ob rečah tekih zapadno Livenze zopet postavili v bran, so bili vrženi. Od Sugane navzdol do morja so dosegle zvezne armade reko Piave.

Prvi generalni kvartirnožster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 9. (Kor.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Severno Bitolja molilaj ogenj, ki je bil v kolenu Černe življenjski. Bolgarske in nemške čete so vdele v sovražne postojanke, uplenila eno silnico in privedle več italijanskih in francoskih ujetnikov. Ob dolnji Strumi je bila razglašena več sovražnih poizvedovalnih oddelkov. — Fronta v Dobruži: Neustavna bojna delovanje.

TURŠKO.

ISTANBUL, 9. (Kor.) Iz glavnega štana se poroča: Na levem krilu kavkaške fronte smo odvzeli sovražniku z naskokom več važnih oporišč na visinah Kabak in ob reki Kasu. Sovražnik se je umaknil v severni smeri. Uplenili smo 2 strojnice, 1 minovko in dva gorska topova. — Sindiška fronta: Brez imenovanja vrednih izgub smo zamogli pred številno premočjo sovražnika umakniti kos fronte. Pri tem je bil

PODIŠTEK

Milijonar, ki je izginil.

Romani. Francoski spisal Evgen Chaveau.

VIII.

Da, bil je Brichet! Toda ne odvetnik z izrazom iznemoglosti v obrazu, nezaupnim in nemirnim pogledom, katerega so davi položili v krsto, temveč mirni, resni, strogi Brichet, čigar jasni, odkriti pogled je pričal o mirnosti čiste vesti.

Ko se je Colard zopet zavedel, je njegov pogled srečal oči drugega človeka, čigar znani mu obraz je bil sklonjen nad njim in ki je moral priti v sobo v času, ko je bil on v nezavesti. Bil je doktor Gardie, čigar pomoč je hišnika pravkar obudila k zavesti.

Brichet je stal nekoliko bolj v stran in čakal, da se Colard zave popolnoma.

— Maurice, ali pa nas tekem razgovora s tem človekom ne bo morda kdo motil v tej sobi? — Je vprašal Brichet zdravniška.

— Ne, gospod Brichet. Ničde ne pride semkaj. Po pogrebu se je služabništvo večinoma razpršilo po obrežju. Gospa Brichetova se je umaknila v paviljon, globoko užaloščeno gospico Pavlino pa sem jaz sam spremlj do njenega stanovanja. Vrata sem zapeljal; torej ste lahko popolnoma prepričani, da ničde ne pride semkaj.

Pomirjen po teh besedah, se je Brichet obrnil h Colardu in dejal zapovedujoče: — Pridi semkaj!

Colard je opotekaje se napravil nekoliko stopinj, potem se pa zgrudil na kolena, sklenil roke in vzkliznil s polumrtvim glasom: — Oprostite mi, gospod, oprostite mi! — Da, tvoje mesto je na kolnih predmenoj, nesrečnež, ki si mi vse moje dobrote povrnil z najgršim hudodelstvom!

na desnem krilu napad angleško divizije odbiti. V sredini in na levem krilu se nadaljujejo pehotni boji. — Na ostalih frontah nič posebnega.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 9. (Kor.) Wolffov urad poroča: Krepko izvršena poizvedovanja naših podvodnikov v Sredozemskem morju so dovedla zopet do uničenja številnih parnikov, skupno 28.000 ton.

Rusija.

MIROVNI PREDLOGI NOVE RUSKE VLADE.

PETROGRAD, 9. (Kor.) Kongres delavskih in vojaških sovjetov je sprejel podlago mirovnega predloga, ki pravi, da po revoluciji 6. in 7. novembra ustvarjena vlada delavcev in kmetov, opirajoč se na delavski in vojaški sovjet, predlaga vladam vseh vojujočih se držav, naj prično takoj predposvetovanja o demokratičnem in pravičnem miru. Vlada je mnenja, da mora biti demokratičen, pravičen mir, ki ga želi večina vseh delavskih razredov vseh vsled vojne izmučenih držav, takojšen mir brez aneksij, to se pravi, brez prilastitve tujege ozemlja in brez nasilne pripojitve tujih narodnosti.

Pod aneksijami in nasilno prilastitvijo razumeva vlada vsako pripojitev kakor male, slabotne narodnosti kakor veliki močni državi brez njene privolitve, neodvisno od stopnje njene civilizacije in njene zemljepisne lege, bodisi v Evropi, ali onstran morja.

Nasilno pridržanje kakega naroda po kakih državi, upirati se dovoliti pravice ljudskega glasovanja prebivalstvu, upirati se povrnitvi čet, končno, upirati se pravici ureditve svoje politične vladne oblike, to je aneksija ali nasilna prilastitev.

Vlada slovesno razglasa svoj sklep, da podpiše mir, ki napravi pod imenovanimi, za vse narodnosti pravičnimi pogoji tej vojni konec. Istočasno izjavlja vlada, da imenovanih pogojev ni smatrati za končne. Vlada je pripravljena, razmotrivati o vseh drugih mirovnih pogojih in vztraja je pri tem, da naj bodo ti pogoji od dotičnih vojujočih se držav predlagani jasno in kar najhitreje.

Vlada odpravila s svoje strani vsa tajna diplomacija in podkreplja svoj trdni sklep, da boče voditi mirovna pogajanja javno pred vsem svetom in objaviti vse od vlade veleposestnikov ali kapitalističnih razredov od februarja do 7. novembra odobrene ali sklenjene tajne pogodbe.

Vlada izjavlja te pogoje za ničeve in neveljavne, v kolikor priznavajo veleposestnikom in kapitalistom prednosti in predprave s tem, da vzdržujejo ali ponužujejo od Velikorusov izvršene aneksije.

Vlada predlaga vladam vseh vojujočih se držav, naj sklenejo takoj premirje za tri mesece, ki bodo zadostovali, da se dovedejo mirovna pogajanja do dobrega zaključka. Dalje predlaga, da naj se udeležijo mirovnih posvetovanj vse narodnosti ali narodi, ki so bili zapleteni v vojno ali pa trpe vsled nje in da naj se skliče konferenca iz zastopnikov vseh narodov sveta, da bo končno sprejela izdelane mirovne pogoje.

Predlagajoč vsem vojujočim se državam te mirovne predloge, se obrača začasna vlada delavcev in kmetov Rusije posebno na razredno zavedne delavce treh največjih kulturnih narodov sveta, namreč Anglije, Francije in Nemčije, ki imajo za stvar napredka in socializma največje zasluge in bodo razumeli probleme, ki se razvijajo pred njimi — probleme osvoboditve človeštva od vojnih strahot. Vlada je prepričana, da bodo z delavsko, samozavestno energijo pomagali dovršiti mirovno delo in rešiti vse delavske razrede izkoriščanja.

Baltiško brodovje na strani nove vlade.

PETROGRAD, 9. (Kor.) Po poročilih iz Helsingforsa so odposlanci baltiškega brodovja sklenili, da se pridružijo petrogradskemu revolucionarnemu odboru in sovjetu. Revolucionarni odbor v Revalu je zasedel vse važne vojaške točke.

— Maurice, ali pa nas tekem razgovora s tem človekom ne bo morda kdo motil v tej sobi? — Je vprašal Brichet zdravniška.

— Ne, gospod Brichet. Ničde ne pride semkaj. Po pogrebu se je služabništvo večinoma razpršilo po obrežju. Gospa Brichetova se je umaknila v paviljon, globoko užaloščeno gospico Pavlino pa sem jaz sam spremlj do njenega stanovanja. Vrata sem zapeljal; torej ste lahko popolnoma prepričani, da ničde ne pride semkaj.

Pomirjen po teh besedah, se je Brichet obrnil h Colardu in dejal zapovedujoče: — Pridi semkaj!

Colard je opotekaje se napravil nekoliko stopinj, potem se pa zgrudil na kolena, sklenil roke in vzkliznil s polumrtvim glasom: — Oprostite mi, gospod, oprostite mi!

— Da, tvoje mesto je na kolnih predmenoj, nesrečnež, ki si mi vse moje dobrote povrnil z najgršim hudodelstvom!

Kerenski arretiran.

BEROLIN, 9. (Kor.) Reuterjev urad poroča, da je bil Kerenski arretiran.

Kornilov pride pred vojno sodišče.

PETROGRAD, 9. (Kor.) Revolucionarni odbor je sklenil, da je treba Kornilova in njegove pristaje prepeljati v trdnjavo Petropavlovsk in postaviti takoj pred revolucionarno vojno sodišče.

Skupni vojni svet afillrancev.

RIM, 9. (Kor.) Na konferenci v Rapallu je bilo sklenjeno, da se ustanovi medzavezniški vrhovni vojni svet, ki bo imel za vsa zapadno fronto na stani permanenten centralni odbor. V odbor so bili poklicani: general Foch za Francijo, general Wilson za Anglijo in Cadorna za Italijo. Da se namoesti Cadorna v italijanskem vrhovnem poveljstvu, je bil imenovan za načelnika generalnega štaba general Diaz, generala Badoglio in Giardino pa za podnačelnika.

Nezgoda našega cesarja.

GORICA, 10. (Kor.) Njegovo Veličanstvo cesar se je danes z boigarskim kraljem mudil v Gorici in v Palmanuovi. Pri povratku je cesarjev avtomobil, ko so se hoteli prepeljati preko neke Soče spremljajočih rek, običal ter ga ni bilo mogoče spraviti iz struge. Cesarjev telesni lovec Reisenbichler in gardni stražmojster Tomka sta skušala tedaj, da bi prenesla cesarja na breg. Pri tem pa se je podrl jez, na katerem je stal telesni lovec in je bil le-ta odpavljen. Cesar ni spustil telesnega lovca v tej življenjski nevarnosti in so ga pri tem istotako potegnili za sabo visoki valovi reke ter z njim za omenjenega gardnega stražmojstra Tomka. Cesarja z obema drugima so valovi gnali precejšen kos naprej. Hvala požrtvovalnemu, brezprimerno zvestemu zadržanju njegovega spremstva, predvsem princa Feliksa Parnskega, ki se je takoj vrget v valove, je bil cesar po daljših prizadevanjih zopet spravljen na suho. — Cesar se počuti dobro.

Poljsko vprašanje — „rešeno“.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Dunaj, 8. novembra.

Velikansko razburjenje in presenečenje dneva je — poljsko vprašanje, o čemur je točno poročala že velika bela pega v „Edinosti“ 31. oktobra. Niti naslova mi tržaški cenzor ni pustil. Ne zamerjam mu tega, ker sem naprej vedel, da me tistega dne še ne sme pustiti do besede.

Niti včerajšnji ponodanski, marveč šele pozni večerni listi so smeli posneti po listih — v Nemčiji veselo vest o „rešitvi“ predegega poljskega vprašanja, namreč: Kongresna Poljska se združuje z Galicijo v samostojno kraljevstvo, ki bo v personalni uniji z Avstro-Ogrsko. Cesar avstrijski bo kralj poljski. Ali obenem bo tudi cesar nemški veliki vojvoda Litve in voliki vojvoda Kurlandije. — Poljsko kraljevstvo bi imelo dohod na morje preko Ogrske in Avstrije k Adriji in ne k Odanskemu.

Sinočnji večerniki so torej smeli povedati še več (ves ta drugi del o Litvi in Kurlandiji!) nego „Edinost“ 31. oktobra! — Ali danes opoldne so listi že napol oporekali tej „rešitvi“, ki ni še „rešena“, ker ta „rešitev“ se bo mogla baje izvršiti šele v sporazumu z obema parlamentoma. Po „Vossische Zeitung“ so smeli še povedati, da bo taka rešitev možna najbrže šele na mirovni konferenci in ob sodelovanju Rusije. — To je vse jako čudno! Saj govore ta poročila skoro tako, kakor... veleizdajalci!

Danes je v proračunskem odseku govoril o tej pereči zadevi dr. Ellenbogen. Taka rešitev — je dejal — bi bila zanikanje Czerninovih izjav v miru brez aneksij. Ali ta zadeva se tiče nas vseh, kajti vojne troške bo treba razdeliti med vse prebivalce, od katerih jih potem odpade okroglo 6 milijonov. Taka rešitev bi pomenila nevarnost za mir, kajti Rusija bi smatrala da je je odvzeto rusko ozemlje, — ki se priklapi Avstriji. — Predlaga, naj se povabi v osek ministriški predsednik, da to zadevo pojasni. Dr. Korošec je obžaloval, da tako važno vest izvesta oba zbornjoča parlamenta šele iz zunanjih nemških li-

jal pepel iz peči. Brichet je nadaljeval: — Pisemce je omenjalo nekdanje razmerje med Avroro in de Cambiaco, katero pa je bilo že zdavnaj pretirano in ni nikakor onečašalo Avrore. Z nekoliko besedami bi bil torej lahko razpršil moje skrbi in bi me bil pomiril. Namesto tega pa si le še netil moje ljubosumnost. Po tvojih trditvah naj bi bilo to razmerje še vedno obstajalo. Trdil si, da sta se sestala že večkrat. Zaupal sem ti popolnoma in verjel vse.

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

— Tvoja ponovna zatrjevanja so me razkačila, in hotel sem trdo prijeti svojo zeno, kar si mi pa odsvetoval, rekoč: »Tajila bo vedno, dokler se vam ne posreči, da jo zalotite.« Ali se spominjaš teh svojih besed?

— Lagal sem se! Gospa Avrora ni prelomila nikoli zakonske zvestobe, — je priznal skesan Colard.

stov, kar pomeni preziranje parlamentarnih naprav. Rešitev poljskega vprašanja v tem smislu bi imelo velik vpliv v zunanji in notranji politiki. V notranji, ker bi Čehe in Jugoslavane izročili na milost in nemilost nemškemu brezpravju in nadvladju. Zato mora protestirati proti takim rešitvam ne da so poprej poslanci vsaj informirani. V imenu Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba se pridružuje predlogu dr. Ellenboga.

Ob istem času je dr. Renner govoril o isti stvari v ustavnem odseku. Ker je pa tje že došla vest o predlogu v proračunskem odseku, je bilo sklenjeno, naj se skliče skupna seja obeh teh odsekov in povabi tjejak ministrskega predsednika dra. Seidlerja, da poda pojasnila o tej »rešitvi«.

Nato sta se sešla predsednika obeh odsekov dr. Sylvester in dr. Mataja ter navedla skupno sejo ob 4 popoldne, v katero pride tudi dr. Seidler.

Dr. Seidler, med tem obveščen o dogodkih v obeh odsekih, je takoj opoldne šel v ministristvo za zunanje stvari k grofu Czerninu. — Za 1 uro popoldne je navedana pri nlem konferenca Ukrajincev, ki bodo ogorčeno protestirali proti taki »rešitvi«. (Opozarjamo na včerajšnje poročilo korespondenčnega urada o izjavi dra. Seidlerja. Op. ur.)

Intri pa bodo podane v poslanski zbornici nujne interpelacije: Jugoslovanska, češka, ukrajinska in nemški socialnih demokratov. O teh interpelacijah se bo morala vršiti takoj razprava, ki bo največjega pomena in najpreznejša, kar jih je kdaj bilo.

Največji so časi, v katerih živimo te dni, — toliko bolj, ker so došle ta hip vesti, da so boljševiski pregnali Kerenskoga in njegovo vlado ter osvobodili političke ujetnike!

Za obnovitev poškodovanih krajev.

Dunaj, 8. novembra.

Obnovitveni odsek je včeraj že predložil svoje poročilo o vseh resolucijah, ki zahtevajo pravočasno vse potrebne odredbe, da se čim prej prične z obnovitvenimi deli v poškodovanih krajih. — Obširno poročilo se bavi o obnovitvi na sploh, o pozidavanju postopij, o obnovitvi poljedelstva in gozdarstva in o odškodovanju obrti, industrije in trgovine. — Nimam dovolj časa, da bi mogel podati za danes kaj več iz tega utemeljevanja. — Posnemam pa, da se je že izdalo za Galicijo 164.455.206 K, za leto 1917. in 1918. je že določenih na novo 176.424.720 K. — Dalje se pritožuje da je za te namene določenih v proračunu 1917/18 celih 232.424.720 K, dočim je le za državne uslužbenke določenih 477 milijonov. Kakšna več so potrebni tisti državljani, ki so — vse izgubili in nimajo nič lastne strehe več!

Hvaležni smo odseku, da se je tako skrbno in hitro bavil s tem življenjskim vprašanjem stotisočev beguncev! — Naše čitatelje pa opozarjam na besedilo resolucij, ki bodo brez dvojnega sprejete.

Resolucije se glasé:

1. Vlada se pozivlje, da izvede točne poizvedbe vseh vojnih škod po sedaj veljavnih cenah in o tem poroča odseku tekom dveh mesecev ob enem s predložitvijo točnega po enotno določenih načelih izvršenega programa o obnovitvi zgradbeni akciji ter o obnovitvi poljedelstva, industrije in obrti v porušeni vojnih ozemljih.

2. Vlada se pozivlje, da brez odloga prekrbni prebivališča za silo vsemu prebivalstvu, ki je brez strehe, kakor tudi vsem vračajočim se beguncem in evakuirancem. Kaj je v tem oziru izvršila, ima poročati odseku v teku 4 tednov.

3. Vlada se pozivlje, da v vseh vojaških napravah (strelskih jarkih itd.) nahajajoči se les, ki bi sicer tam gnil, izroči tamošnjemu prebivalstvu za obnovilna dela.

4. Vlada se pozivlje, da po svojih c. kr. zgradbenih uradih in ekspoziturah izdela brezplačne načrte za javna poslopja, kakor: cerkve, hiše božje in šole, občinske urade itd. po kraljevinih razmerah in potrebah, oziraje se pri tem na narodne posebnosti prizadetih krajev.

5. Vlada se pozivlje, da čim prej poskrbi za transportna sredstva, ki bodo potrebna za dovažanje potrebnega gradiva.

6. Vlada se pozivlje, da čimprej poskrbi za povrnitev v domovino vsem zdaj v vojaški službi se nahajajočim profesionalistov v gradbeni obrti in poljedelstvu, ki bodo potrebni pri obnovitvi poškodovanih in osvobojenih krajev.

7. Vlada se pozivlje, da brez odloga izplača poškodovancem za že izvršene popravne primerne državni prispevek in o tem odseku poroča tekom štirih tednov.

8. Vlada se pozivlje, da vsak mesec poroča odseku o že izvršenih delih in v to porabljenih sredstvih.

Vlada se pozivlje, da takoj izvrši vsa pripravljajna dela, da lahko takoj, ko bo sovražnik pregnan iz zasedenih krajev, prične z obnovitveno akcijo. (Ta resolucija je bila stavljena, ko je n. pr. sovražnik imel zaseden del Goriske in Galicije.)

Predlaganih je še 11 resolucij, ki se tičejo vse Galicije in Bukovine. — Kake take resolucije, ki bi se tikala špecijelno naše Goriske, ni nobene.

Jugoslovansko vpračanje.

Izjave državnega poslanca dr. O. Rybáfa.

Eden urednikov lista „Neuösterreichische Blätter“ je imel daljši razgovor z državnim poslancem drom. Rybáfem, o katerem pravi „öchevalec, da ni le eden najbistrajših politikov, ampak pripada tudi k razmerno malemu številu tistih avstrijskih poslancev, ki združujejo modernonarodno mišljenje, demokratično naziranje in socialen čut z razumevanjem za veliko-avstrijsko državno politiko.

Izjavljaju dra. Rybáfa o jugoslovanskem vprašanju so se glasila v glavnem: Jugoslovanski izjavi dne 31. maja t. l. se očita v glavnem, da je v nasprotju z dualističnimi ustavnimi podlagami obdonske države in da se zato za sedaj ne da realizirati.

Združenje vseh Jugoslovanskih obdonske države v eno telo pa je logična posledica narodnega načela, ki vsebuje tudi pravico Jugoslovanskih do narodnega ujednjenja v okviru monarhijskega pregraj. Madjarski imperijalizem, ki zahteva tudi za bodočnost gospodujoče in podrejene narode, je nezdržljiv z demokratičnimi načeli in življenjskimi pogoji obdonske države, ovira konsolidacijo monarhijske na znotraj, kakor tudi vsako pametno balkansko politiko na zunan.

Jugoslovanske zahteve niso ne blaznost. ne veleizdaja — posebno še ker zahtevajo narodno neodvisnost pod žezlom Habsburzanov.

Madjarska oligarhija, ki vedno govori o veleizdaji, je pa — kakor nje zgodovina jasno kaže — opetovano rebelirala proti vladarjem, ki so jih sami izvolili.

Če se sklicujejo na nemoderano razumevanje pravice osvobodilca, potem naj bi madjarski šovenisti ne pozabljali, da je Avstrija že dvakrat osvojila Ogrsko — najprej po stopetdesetletnem gospodstvu Turkov in potem leta 1848.

Če si je za madjarstvo kljub temu moglo z nagobilo l. 1867 priboriti pozicijo, kakor je ni imelo več od časov narodnih kraljev in ki je napravila malone za gospodarja monarhijske, potem pa tudi sporazumna izrememba dualistične decemberske ustave ne more biti nemožna — posebno pa ne veleizdajstvo. Rešitev jugoslovanskega vprašanja pa danes ni zgolj narodna zahteva, marveč tudi državna potreba!

Mora postati mednarodna stvar, ako se ne reši pametno doma pred sklepom miru. Potem je razpravljaj dr. Rybáf o državno-pravnem razmerju Bosne in Hercegovine ter Dalmacije analogno kakor v razgovoru s sodručnikom „Sarajevoer Tagblatt“, ki smo ga tudi posneli nedavno. Opozarjal je tudi, kako so južni Slovani v monarhiji razdeljeni na dve državi in dve državi delci. Bosno in Hercegovino, kako so v Cislajtaniji razdeljeni zopet na sedem kronovin, od katerih imate le dve avtonomno slovansko upravo.

Tudi Slovenci se čutijo Jugoslovane in hočejo deliti žnjimi usodo. Posebno Slovenci in Hrvatje Istre in Dalmacije se na podlagi demokratičnih idej energično upirajo proti temu, da se ta ozemlja označa za „italijanska“ zato, ker gospodujejo razred „signorov“ italijansko čuti.

Te razmere, ki so izšle iz ustave, enako škodljive toliko državi, kolikor Jugoslovonom, potrebujejo radikalne izpremembe. Za bodočnost monarhijske toli usodnem dualizmu na ljubo ni smeti žrtvovati ekzi stence Jugoslovans

Tržaško slovensko učitelstvo.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico, ki je v njem organizovano vse naše slovensko učitelstvo, je na svojem zadnjem običnem zboru napravilo dva važna sklepa. Ker utegneta zanimati tudi našo širšo javnost, naj izpregovorimo o njih v svojem listu, da pokažemo na smotnost delovanja organizacije našega učitelstva in na njegovo človekoljubno, v resnici kolegialno namero.

Učiteljsko društvo se je preimenovalo tako, da so se ustanovili trije odseki in sicer: 1. odsek komunalnega učitelstva, 2. odsek Ciril-Metodovega in državnega učitelstva, 3. odsek otroških vrtnaric. Vsaka teh kategorij društvenikov ima svoje posebne interese, ki jih obravnava v svojem odseku ter o svojih sklepih in željah obvešča društveno vodstvo. Odsekov načelstvo v zvezi z društvenim predsednikom (sedaj svetovlanski učitelj Anton Grmek) ima dolžnost, da skrbi za izvedbo predlogov in sklepov svojega članstva. Društveno vodstvo pa mora skrbeti za interese, ki se tičejo vsega tržaškega slovenskega šolstva in učitelstva. Poslovanje odsekov določa poslovni red. — Volitve so se izvršile tako, da so mesta odbornikov in namestnikov z ozirom na imenovane odseke pravično razdeljena. V odseku komunalnega učitelstva so: Ivan Danev (načelnik), Ana Scheimerjeva (društvena blagajničarka), Karel Gruntar, Zora Erzenova in namestnik Edvard Sosič; Ciril-Metodovo in državno učitelstvo: Miroslav Pretnar (načelnik), Anton Šeme (tajnik in uradni vodja), Josip Ribičič (društveni tajnik), Marija Kmetova (društvena knjižničarka) in namestnik Karel Mahkota; otroške vrtnarice: Antonija Ipatčeva-Cargova (načelnica), Viktorija Godinova (tajnica) in namestnica Stefanija Bančeva.

Učiteljski Tovariši pravi: »Glavni odbor in vsi trije odseki so takoj začeli živahno delovati. Novo življenje je planilo v našo organizacijo. Članstvo se priglasi skoraj vsi. Obeta se nam lepša doba moči, ugleda in veljave tržaškega slovenskega učitelstva. Kvišku srca — v daljšo oči!«

Po končanem volitvah je govoril učitelj Karel Mahkota o svojem predlogu, ki ga je prijavil odboru in ki meri na to, da ustanovi slovensko tržaško učitelstvo ob Adriji okrevalske, namenjeno vsemu slovenskemu učitelstvu. O tem predlogu, je izjavil govornik, naj razmislija vse članstvo do prihodnjega običnega zbora, ko bo definitivno sklepali. Vojna nam vrne premnogo tovarišev, ki so tamkaj izgubili zdravje. Pa tudi sicer je toliko bede in boleznij med slovenskim učitelstvom, kakor ne v nobenem drugem stanu. Vsem tem trpinom je treba pomoči! Ustanovimo jim mi tržaški tovariši in tovarišice okrevalske ob Adriji, ki ga poklonimo kot dar vsemu slovenskemu učitelstvu! (Odobravanje.) Namero lahko izvedemo, če ustanovimo vsi zvesti svojemu društvu in če našo požrtvovalnost dviga in pospešuje prava kolegialnost. Vsak član (članica) se zaveži, da ostane pri društvu 10 let. (Vzrok izstopa: smrt, premoštevila s tržaškega ozemlja ali sklep razsodišča.) Če imamo 100 rednih članov, ki naj plačujejo po 1 K mesečno, nam ostane po odbitku vseh stroškov na leto 1000 K čistih. Drugo obveznost nima nihče, nego da plača vedno po 1 K na mesec članarino. V Trstu in okolici imamo 10 slovenskih šol. Vsaka teh šol se zaveže, da priredi vsako leto vsaj po eno šolsko veselico v ta namen. Kakor kažejo izkušnje, donajajo take šolske priredbe najmanj po 200 K čistega, torej dobimo od takih svojih priredb na leto po 2000 K, s članarino vred 3000 K. V desetih letih naberejo sami 30.000 K, in to je vsota, ki nam omogoči uresničevanje naše ideje. Tako bo tovariško in človekoljubno delanje lahko dopolnimo z lastnimi silami, ni pa izključeno, da dobimo kako pomoč in podporo tudi od drugod, da nam bo prej mogoče priti do smotra. Vendar pa zidamo na zanesljiv temelj, ako predvsem računamo sami s seboj!

Izvajanja g. Mahkote je občni zbor sprejel z živahnim odobravanjem.

Mi samo iskreno želimo, da bi se ta plemenita namera čimprej uresničila na korist vsemu slovenskemu učitelstvu ter v časi in ponos našemu tržaškemu slovenskemu učitelstvu! Ne dvomimo, da se dobi radodarna roka slovenskega človeka, ki bo tudi vvažujoč važnost in pomen učiteljskega stanu za splošno našo narodno kulturo — prispevala svoj delež, da se čimprej dvigne ob naši Adriji dobri in zavističe obdelali in okrevala potrebni naših kulturnih delavcev! Dojimo jim zdravja in moči, da lahko zdravje in moč posvetijo vzgoji naše bodočnosti!

Beneška Slovenija.

II.

Zadnjič sem očitral na splošno položaj beneških Slovencev. Potrebno se mi pa zdi, seznaniti naše ljudi približe z njimi. Topografske razmere so med tem prinesli že razni naši listi; zato ne bom ponavljal. Vazneje bo, če pogledamo, kako stoji z narodnostjo, jezikom, kulturo.

Beneške Slovence same delimo po zemljepisni legi v nadižke, šentlentske in terške Slovence; tem se pridružujejo oni, ki prebivajo v gorati pokrajini med bovsko-koroško stranjo tje proti do Bele — v Reziji.

V političnem oziru spadajo beneški Slovenci v pet okrajev. V šentpeterski okraj, ki šteje osem čisto slovenskih občin: St. Peter Slovencov z 19 vasi in podobčinami; St. Leonart z 21 vasi in podobčinami; Srednje s 15 vasi in podobčinami, Grmek z 18 vasi, Ronac z 19 vasi, Gorenja Dreka z 18 vasi. Sovodnja z 18 vasi,

Tarčet z 18 vasi. V tarčentskem okraju so tri čisto slovenske občine: Platišča s 13 vasi, Brdo z 12 vasi, Čizjerja s 6 vasi in eno narodno mešano: Neme. V čedadjskem okraju so narodno mešane občine: Ahtan Fojda (Bukovje), Torjan in Praprotno. V Numinskem okraju je narodno mešana občina Gorjani, v možniškem okraju pa čisto slovenska občina Rezija.

V cerkvenem oziru so beneški Slovenci razdeljeni v 12 župnij — pet je čisto slovenskih. Vsi spadajo pod videmsko nadškofijo.

Od vseh so v narodnem oziru najbolj ohranjeni nadižki in šentlentski, kar ni nič čudnega. Videm in Čedad nista samo beneškim Slovencev središče; tje dol je težilo — kolikor je bilo pač mogoče — tudi gospodarsko-trgovsko življenje kobariskega okraja po nadižki cesti. Vozniki — naši kakor tudi beneški — so bili dan za dnem na cesti in z lesom naloženi vozovi so škripali po njej. In ob petkih popoldne! Voz za vozom iz Idrskega, Kobarida, Bovškega, Starega sela, Kreda, iz Kota je šel proti Čedadu. Na vsakem polno sejarie, ki so drugi dan napolnile čedadski trg in se v soboto proti večeru vračale s čedadskim blagom domov. Beneški nadižki Slovenci pa so tudi prihajali k nam po nadižki dolini: na sejme, k raznim prireditvam, na božje poti, dež prosit k sv. Jelarju ob Nadiži in še ob raznih drugih prilikah. To nepretrgano občevanje s tostranskimi sosedi je bilo gotovo velikega pomena v narodnem oziru: nadižki Slovenci so se ohranili izmed vseh najboljše.

Podobno je v šentlentskimi, ki gravitirajo na kanalsko stran; le to je škoda, da niso imeli tako ugodnih prometnih zvez kot nadižki.

Terski pa so zapisani smrti, razen severozapadnega dela, kjer prihajajo bolj v stik s Kotarji. Spominjam se onega sestanka v Matajurju, kjer so bili tudi terski študentje. Hudo so tožili. Jezik je že tak, da se z nadižkim komaj več razumejo, italijanski pa je že vsega prevzela. To pa vse zato, ker ni stika in so sami sebi prepuščeni. Skrajni čas je torej, da pridejo tje slovenske šole! Poleg tega je treba še pomisliti, da nimajo povsod slovenskih du-

hovnikov in da jih je še edina opora — cerkev — zapustila, a to seve iz enostavnega vzroka, ker nima dovolj Slovencev na razpolago.

Rezija se drži, dasi je v zapadnem delu tudi že izpostavljena potujočemu. No, pa Rezijan je ponosen na svoj jezik in si ga ne da vzeti.

Glede jezika splošno imajo pojmi, če poznajo dialekt kobariskega kota. Rezijanski je seveda glaslovojno precej drugačen. V Tipani so 1873 karakterizirali Baudouinu de Courtenay dialekte posameznih vasi takele — transkribiram radi občinstva brez vseh glasovnih nijans —: »Tu v Carnjeju ni majó jezék tej mi, ni majó dosté besjët lašk' h, véč kuj mi; tuw Karnicah on — jim bwój naš jezék kúž čarnjsk; tuw Subjetu ni majó naš jezék, má nume-kin bwój konášké; tuw Camjébole ni majó jezék kranjolin, nu már meškječán; tuw Brižjáh ni majó bwój debow jezék koj mi ni wljékó besjedó.«

V svojem jeziku seve nimajo slovstva, razen par katekizmov, ki so bili izdani v prošlem stoletju v beneškem dialektu. — Istotako imajo Rezijani tudi katekizem, ki ga je izdal Baudouin de Courtenay kakor tudi kristjanske učilice (Kristjanske učilice od toeh soedan svetih zakraméntou), ki ga je spisal in pridgal od 25. maja 1845 — 1850 eden rezijanskih župnikov in izdal Boudouin l. 1913. V svojih materialijah k južnoslovenski in italijanskimi zapiski iz l. 1497. So to volila bratovščini sv. Marije v Črnjevu.

Beneška Slovenija je dala tekom stoletij lepo število učenih mož in talentov — Italiji. Srečujemo jih med humanisti in vse do najnovejših dni. Za nas so vsi — razen Trinka — izgubljen kapital. Preteklost je bila, glejmo na sedanost in v prihodnost! Beneško ljudstvo je zdravo in nadarjeno. Klic poslanca dra. Rybača je bil klic vsega slovenskega ljudstva vladí. Beneške Slovence moramo rešiti: njih življenje — naše življenje, njih smrt — Kaj pravite Goričani?!

Kako je v naši Gorici.

(Poroča urednik A. Ekar.)

Ko sem prevzel nalogo, da se odpeljem v Gorico, si jo ogledam, kolikor mogoče natančno, in potem poročam o dobljenih vtiskih, sem si predstavljal to nalogo veliko lažjo, kot pa je bila v resnici. Spoznal sem to že takoj, ko sem se odpravil z openjske vzpenjače na Opčine, odkoder sem nameraval uporabiti prvi vlak, ki vozi proti Vipavski dolini. Čakal nisem na openjski postaji nič manj kot tri ure in sem bil še vesel, da sem sploh dobil vlak. No, potem pa je šlo še kak precej dobro preko Krasa do Prvačine.

Iz Prvačine poš v Gorico.

Nisem bil sam. Bilo je več drugih civilnih oseb, ki so si tudi hotele ogledati Gorico, bilo je gorških meščanov in okoličanov, možkih in ženskih, a imel sem s seboj tudi spremljevalca iz Trsta, našega slovenskega fotografa, Toneta Jerkiča, katerega je silno skrbelo, kaj je neki z njegovo vilo, ki jo je zapustil v najljepšem redu tam nad »Rdečo hišo«, in kar ni mogel počakati, da vidi, ali stoji še kak kamen na kamenu, ali pa če je samo še groblja ali pogorišče tamkaj, kjer je mislil, da bo v miru in zadovoljstvu lahko užival svoja stara leta. Takih Tonetov Jerkičev je pač sedaj tisoče in tisoče razkropljenih po vsej državi, in vse — o tem sem prepričan — navdaja samo ena misel: kako je neki v Gorici, kaj je neki z mojim domom, ali ga imam še, ali ga nimam, kedaj se bom mogel vrniti nazaj v našo, mojo solončo Gorico, in ena želja: da bi bil že tamkaj, da bi vsaj vedel, pri čem sem. Prav zato sem se tudi namenil, da podam kolikor mogoče natančno sliko sedanjih razmer v Gorici, ker vem, da ustrežem s tem tisočim in tisočim našega ljudstva.

Odrinili smo torej iz Prvačine proti Gorici. Vreme je bilo suho, cesta vsaj izpočetka še razmeroma dobra, vsekakor še skoraj vse do bivše fronte zastrta, da so vraznik ni videl po cesti se pomikajočih kolov. Vse od Prvačine dalje se vidijo ob straneh ceste učinki sovražnih strelkov in bomb: velikanske rupe, ki so jih napravile granate in bombe, napol ali popolnoma razdrte hiše, brez streh, brez oken, brez stropov, da, celo okenskih okvirov in pod večinom ne najdeš po hišah.

Kolodvor v Volčjadrugi je popolnoma porušen in odtod dalje se večinoma tudi popolnoma izgubljajo železniška proga, tako da tupatam sploh ni spoznati, kod je tekla. Tupatam je takoj ob cesti videti tudi vojaška pokopališča. Hiše v Volčjadrugi so večinoma vse bolj ali manj poškodovane, a čim bliže prihajajo fronti, tja pod Sv. Marka in potem dalje proti Kemperlišču, vidiš tudi drevje čim dalje tembolj okleščeno, dokler končno tam, kjer so si ostali naši in Lahi nasproti v strelskih jarkih, sploh ni videti po gričih drugega kot v zrak štrleča debla brez vrha, brez vej, kot da bi bil divjal tod najhujši ameriškanski tornado. Cesta je vključ suhemu vremenu takšna, da je komaj mogoče dalje. Kaj se pa pravi hoditi po tje cesti o deževnem vremenu, sem pa poizkusil, ko sem se vračal. V četrtek je deževalo ves dan in vso noč, in tudi v petek je rosilo venomer. Tovornih avtomobilov je bilo sicer dovolj, a tistega, s katerim naj bi se bil peljal, sem zamudil. Preostajalo mi ni drugo, kot udariti jo peš, in sem jo tudi. Od Gorice do Volčjadrage sem capljal skoraj do kolena po blatu med nepreglednimi

kolonami voz vojaštva, in nasproti prihajajočih tovornih avtomobilov. Blato mi je brizgalo čez glavo, tako da v kratkem ni bilo drugega kot blato pod mano, okoli mene, po meni in nad mano. Končno se mi je posrečilo v Volčjadrugi vzbati se na tovorni avtomobil. Dobro je bilo — vsaj blata nisem več gazil — toda vožnja je bila približno taka, kot v čolnu po morju, ki je močno razburkano. Metal me je semtertja, da mi je pretreslo vse kosti in sem v resnici hvalil Boga, da je končno avtomobil vednarle obstal pred prvačinskimi kolodvorom. Pri vsem tem me veselilo samo ena stvar. Tone se je namreč norčeval, ko sva odhajala iz Trsta, čes, boš videl, kako boš plaval, ker imaš s seboj palico namesto dežnika, kajti dež bo gotovo. — Dež je bil res, toda plaval nisem samo jaz, temveč tudi Tone, kajti našel se je v Gorici pameten človek, kateri mu je ukradel dežnik, in Tone je capljal prav tako brez dežnika po dežju in blatu kot jaz. In sem toliko hudoben, da mu privoščim prav isto dobroto, kot sebi.

Cesta je torej o slabem vremenu takorekoč nehodna. Sicer je stotine Rusov na cesti, ki snemajo zastirala in popravljajo cesto, toda možakarji so silno počasni, in težki vozovi, katerih je cesta vedno polna, pokvarjajo sproti, kar popravijo Rusi.

Naravnost grozen je pogled na prostor med obema streliška črtama. Neprestopne žične ovire, jarek pri Jarku, globoko v zemlji; človek, ki ni živel v teh jarkih, ki ni bil sam v onih strahovitih bojih, ki so se vršili tod, mora smatrati tako črto za naravnost nezavzetno. In vendar! Kje so danes tisti, ki so z one strani udarjali semkaj, in naši, ki so jih odbijali? Na oni strani Tilmenta!

St. Peter! Kako nepopisna žalostna slika! Tam v ozadju medlo rdeče zahajajoče sonce, v zrak pa štrle sami prazni, poporušeni zidovi. St. Peter ni drugega kot razvalina, podrtina, pogorišče. Tupatam se oglašajo močan pok — eksplozija: po hišah zapuščenca laška municija se razletava, morda ker je kak nepredviden puštil ogenj, da je gorcelo dalje po hiši, morda pa tudi, da je po nepredvidnosti eksploziral ročna granata ali ročna mina, katerih cerkev v vse polno vespsovod.

Cerkev v St. Petru je podrtina. Stolp sicer še stoji, toda samo stena proti mestu, ostalo je na tleh. Pred cerkvijo leži razbit kamenit svetnik. Pod cerkvijo so si Lahi napravili varno zaklonišče, ki je bilo določeno za neko baterijo. Hiša menda ni nobena niti toliko dobro ohranjena, da bi bilo mogoče stanovati v njej. Radoveden sem pa, kako so neki Italijani gledali, ko so prišli v St. Peter in so našli tam vse drugo, samo nič italijanskega. Še danes je skoraj na vsaki hiši ob cesti, kjer spodnja stena ni porušena, videti samo slovenske napise. Tako sem čital na nekem stebriču ob vhodu na vrt napis Rudolfa Merljak in za njim nešteto drugih samo slovenskih.

Sv. Rok je znatno bolje ohranjen, kot pa St. Peter. Cerkev in stolp nista tako zelo poškodovana in tudi hiše v splošnem niso tako hudo prizadete. Je pa tudi pri Sv. Roku vse polno laške municije po hišah, in vse izprepleteno z žico ter strelskimi jarki in prekopi.

Ulica Pietro Blaserna. Okoli »Rdeče hiše«. Popolnoma umljivo je, da je mojega prijatelja, ki je že medpotoma izpraševal

vsakega znanca, katerega smo srečali, silno vlekle k njegovi vili, in zato sva tudi krenila po drevoredu proti »Rdeči hiši«. Drevored, oziroma ulica Pietro Blaserna, je precej razkopana in voziti po njej ni mogoče. Ko sva šla po drevoredu, so ruski vojni ujetniki popravljali pot. One srčkane vile in vilke ob deseti strani drevoreda so precej hudo poškodovane, nedotaknjena ni prav nobena. Ogledal sem si vilo gozdarja Ariglerja, ki je ohranjena razmeroma še dosti dobro. Ostalo je zelenje nad vhodom, vrt je malo poškodovan. Streha je pač poškodovana. Na vrtu blizu vhoda leži neeksplozirana laška granata. Italijanska kmetijska šola je oduznaj videti le malo poškodovana, znotraj pa je podrtina. Skofovi zavodi (novo semenišče) so videti hudo poškodovani in se bodo dali le težko popraviti. Ona zloglasna »slovenska šola« pod Turnom je ohranjena razmeroma dobro. Drevje v drevoredu je trpeło malo in se bo spomlad poznalo še malo, da so mu hrumele granate skozi vejave.

»Rdeča hiša«, vsakemu Goričanu dobro znana gostilna — tam je svoj čas stanoval tudi moj spremljevalec, katerega mi je za ves drugi dan tako ljubeznivo dal na razpolago redarski poveljnik — je videti odzunaj precej cela. Porušena tudi znotraj ni ravno zelo; prazna pa je seveda, kot skoraj vse druge hiše. Hiša na vogalu čez cesto je popolna podrtina in ji manjka skoraj vsa sprednja stena. Ženska bolnišnica je močno poškodovana, posebno oba skrajna dela, mestna sirotišnica (Pia casa di ricovero) je videti odzunaj precej cela; kaka je znotraj, ni bilo mogoče pogledati.

Do vile mojega prijatelja vodi imenitno izkopen prekop z več odepki proti mestu vse od ceste, ob levi strani železnice, pod železniškim nasipom in po obeh straneh vile dalje po vinogradu nad vilo. Pod velikim kostanjem je globoko v zemlji izkopen pravokotno se zavijajoč rov z dvema vhodoma — popolna laška vojašnica pod zemljo. Na vrtu cveto še vrtnice, in odrezal sem si tri za spomin. Poškodovana je pri vili le stran proti St. Petru in streha. Tri sobe — tudi še par okni — so porabne. Treba je le hitro popraviti streho, da ne pokvari dež, kar je ostalo nepokvarjenega po izstrelkih. To velja za vedno vseh hiš, kajti le tedaj, če se poskrbi za to, da se hiše pokrijejo vsaj začasno s strešno lepenko, bo mogoče popraviti hiše. Če se pa pušče nepokrite, segnejo čez zimo ves les, in bo pokončano vse, kar je še ostalo dobrega. Prijatelj Tone je bil zelo zadovoljen, da mu je ostalo toliko, kolikor je našel, kajti pričakoval je še vse hujšega. Priznati je treba, da vandalizma ni bilo tu: trte so nepoškodovane, drevje tudi; v sobah je seveda vse prazno, pohištva čisto nič. Veranda, kjer so imeli Lahi najbrž postavljeno strojno puško, je močno zavarovana s prstjo v vrečah. Prvo vrnitev v razdeljani, a vendar lastni dom sva s Tonetom

proslavila s čašo rujnega vina, ki je bilo sicer domač pridelok, toda ne iz vinograda pri vili, kajti tistega so mu vsega popili Lahi, sodove pa potem napolnili s prstjo in zavarovali z njimi verando.

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 12. nov. do 17. nov. t. l. (1. razdeljevanje), se bodo mogla proti preščiplenju štev. I nove izkaznice za živila) dobiti naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije in sicer na eno osebo:

TESTENINA. ¼ kg testenine po K 176 kg.

JESPREN. ¼ kg ješprena (obdelanega ječmena) po K 108 kg.

JAJCA. 2 (dve) jajci na osebo in teden po 50 vin. eno; za manj imovite (z rdeče prečrtano izkaznico za živila) po 30 vin. eno.

SIR. 60 g (6 dkg) sira po K 10 — kg. Cena za manj imovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico za živila) po K 4 — kg. — Največ se ga bo moglo dobiti 42 dkg.

SUHO ZELIŠČE. 10 dkg suhega zelišča po K 10 — kg; za manj imovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico za živila) po K 5 — kg.

SLANINA. Na vsakih 6 (šest) odrezkov oficijelne izkaznice za maščobe, veljavnih za čas od 12. do 18. nov. nobe odjemalci izkaznice (št. 22) za slanino ter morejo nanje do vštete sobote, 24. nov., v običajnih prodajalnih dobiti po 120 g (12 dkg) slanine na osebo, oziroma izkaznico, in sicer po K 18 — kg.

Lastniki rdeče prečrtanih izkaznic za živila (izkaznice za manj imovite sloje) dobe tudi rdeče prečrtane izkaznice št. 22, ter bodo mogli dobiti nanje slanino po K 6 — kg (12 dkg 72 vin.).

Izkaznice št. 21. za slanino veljajo do vštete sobote, 17. nov. t. l.

DOPOLNILNE IZKAZNICE ZA MAŠČOBE. Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dopolnilne izkaznice za kruh in do dopolnilne izkaznice za maščobe z odrezki, zaznamenovanimi s črko S, dobe proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavnih za čas od 12. nov. do 18. nov. t. l., dopolnilno izkaznico s štev. 43 ter morejo nanje do vštete sobote, 24. nov. t. l., v običajnih prodajalnih dobiti po 3 dkg slanine.

Dopolnilne izkaznice št. 42 veljajo do vštete sobote, 17. nov. t. m.

SVINJINA. V torek, 13. t. m., se prične prodaja svinjine proti izročitvi izkaznic št. 34, ki so že v posesti občinstva. Prodajala se bo pri vseh slaninarjih in sicer na izkaznice št. 1 A, B, C, D, E v torek, 13. t. m., na izkaznice št. 2 A, B, C, D, E v sredo, 14. t. m., na izkaznice št. 3 A, B, C, D, E, v četrtek, 15. t. m. Kdor bi iz upoštevanja vrednega vzroka ne mogel kupiti svinjine do-

ločenega dne, jo more dobiti popolnoma izjemno soboto, 17. nov. t. l. Vsaka oseba ima pravico, da dobi na eno izkaznico št. 34 10 dkg vsoljene svinjine po K 8 kg.

Cena za manj imovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico) po K 440 kg.

IZKAZNICE ZA SVINJINO IN GÖVEDINO.

Tekom tega razdeljevanja dobe odjemalci izkaznice št. 35 za svinjino in izkaznice št. 14 za govodino.

KROMPIR.

Nadalje se razdele izkaznice št. 39 (navadne in rdeče prečrtane) za krompir, na katere se bo moglo od pondeljka, 12. t. m., do pondeljka, 19. t. m., do 12 opokodne na vseh trgih dobiti po 1 kg krompirja na osebo in teden po enotni ceni 40 vin. za kilogram.

SALAME.

Pri vseh slaninarjih se bodo prodajala salame (Plockwurst) po K 17 kg. — Odjemalci se morajo izkazati z izkaznico za živila ter ne bodo mogli dobiti več kot 2 kg salam na izkaznico.

ZELVE.

Na ribjem trgu se bodo prodajale zelve (tartaruge) po K 3 komad.

Redilna moka in kondenzirano mleko za starce, bolnike in otroke.

1 zavoj redilne moke (250 g) po K 1 — zavoj in 400 g kondenziranega mleka po K 725 kg; 400 g (40 dkg) K 290. — Tekom tega razdeljevanja se preščiplne štev. II. rumenih izkaznic (za otroke) in štev. V. sivih izkaznic (za starce in bolnike), veljavnih za meseca oktober in november. Ne bo se torej dobivalo onega ¼ kg korozične moke za otroke, ki so jo bili odjemalci že nakupili obenem s kondenziranim mlekom (na rumene izkaznice).

Lastniki izkaznic za naravno mleko imajo pravico samo do 1 zavoja redilne moke proti preščiplenju št. II. izkaz. In sicer morejo to redilno moko dobiti v oni prodajalni, v kateri nakupuje domače gospodarstvo, kateremu pripada imejtelj izkaznice za naravno mleko.

IZKAZNICE ZA PETROLEJ.

Tekom tega razdeljevanja dobe odjemalci (tako oni, ki nakupujejo v prodajalnih aprov. komisije, kot oni, ki si nabavljajo živila aprov. komisije v skladiščih raznih zadrug ali pri jestvinčarjih) izkaznice št. 5 za petrolej ter morejo nanje od pondeljka, 12. t. m., do vštete sobote, 17. t. m., v običajnih trgovinah za petrolej, dobiti po ½ litra petroleja na izkaznico po 48 vin. liter. — Na eno in dve osebi po ½ l. na tri, štiri in pet oseb po 1 l in na šest in več oseb po 1 ½ l petroleja na teden.

Stranke se opozarjajo v svojem lastnem interesu, da pogledajo, če so vse izkaznice za petrolej opremljene s pečatom prodaj-

jalne apro. komisije, združnega skladišča ali jestvinčarja, ker bodo izkaznice brez pečata neveljavne.

Povišanje cen za kosila in večerje v vojnih kuhinjah.

Vsled neprestanega naraščanja cen vseh živil je aprovizacijska komisija, ker ne more premagovati večjih izgub, primorana, da od ponedeljka, 12. t. m., dalje poviša cene kosil v vojnih kuhinjah od 32 na 50 vin., cene večerij pa od 22 takisto na 50 vin. — Kakovost in količina ostanete neizpremenjeni.

Prodaja kuriva.

Oglje, 10. kg na izkaznico. Sv. Vid: Rdeče izkaznice št. 15—124 (obrobna št. 4) dne 12. 11., pri G. Kappel, ul. S. Giusto 16, (cena 58 vin. kg). Nova mitnica: Rdeče izkaznice št. 1056—1165 (obrobna št. 3) dne 12. 11., pri F. Grattoni, ul. Luigi Ricci (cena 58 vin. kg), št. 946—1055 (obrobna št. 3) dne 12. 11., pri G. Mamich, ul. Scussa 12, (cena 58 vin. kg). Stara mitnica: Rdeče izkaznice št. 1420—1529 (obrobna št. 3) dne 12. 11., pri G. Simcich, ul. Risorta 17, (cena 58 vin. kg), št. 1310—1419 (obrobna št. 3) dne 12. 11., pri P. Battus, ul. Soliario 10, (cena 58 vin. kg). Sv. Jakob: Rdeče izkaznice št. 2873—2922 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri A. Dolce, ul. P. Diacono (cena 58 vin. kg), št. 2763—2872 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri A. Granduč, ul. C. Cancegliotti 110 (cena 58 vin. kg), št. 2653—2762 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri A. Faris, ul. Montecchi 4, št. 2543—2652 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri G. Mayer, ul. Concordia 5, št. 2433—2542 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri M. Slobetz, ul. S. Marco 29, št. 2323—2432 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri G. Ucieli, ul. Erta 15, št. 2213—2322 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri G. Saneich, ul. S. Zene 2, št. 2103—2212 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri A. Verbec, ul. Giuliani 12, (cena 58 vin. kg). Drva za kurjavo, 20 kg na izkaznico. Stara mitnica: Modre izkaznice št. 572—582 (obrobna št. 5) dne 12. 11., pri G. Pagliaga, ul. Olmo 9, (cena 32 vin. kg). Nova mitnica: Modre izkaznice št. 368—378 (obrobna št. 6) dne 12. 11., pri C. Girotti, ul. Amalia 13 (cena 38 vin. kg). Sv. Jakob: Modre izkaznice št. 854—1029 (obrobna št. 3) dne 12. 11., pri O. Zink, ul. Chr. Colombo 2, (cena 32 vin. kg). Premog (fossile), 20 kg na izkaznico. Škedenj: Modre izkaznice št. 66—266 (obrobna št. 2) dne 12. 11., pri Sancin Škedenj 508 (cena 18 vin. kg). Prodaja rjavega premoga (briquettes), 10 kg na izkaznico. Sv. Vid: Modre izkaznice št. 506—671 (obrobna št. 4) dne 12. 11., pri A. Verbal, ul. Cereria 2, (cena 38 vin. kg), št. 672—820 (obrobna št. 4) dne 12. 11., pri A. G. Bruna, ul. Economo 2, (cena 38 vin. kg). Stara mitnica: Modre izkaznice št. 329—390 (obrobna št. 4) in št. 1—167 (obrobna št. 5) dne 17. 11., pri A. Poropat, ul. Capitelli 14, (cena 38 vin. kg). Novo mesto: Modre izkaznice št. 66—425 (obrobna št. 5) dne 15. 11., pri A. Struckel, ul. Borojevič 51, (cena 38 vin. kg), št. 426—685 (obrobna št. 5) dne 16. 11., pri F. Mania, ul. Valdirivo 4, št. 686—741 (obrobna št. 5) dne 13. 11., pri M. Stock, ul. Squero nuovo 15. Nova mitnica: Modre izkaznice št. 1—125 (obrobna št. 7) 14. 11., pri J. Taučer, ul. S. Zaccaria 3, (cena 38 vin. kg), št. 126—250 (obrobna št. 7) dne 17. 11., pri A. Mamich, ul. Scussa 12 (cena 38 vin. kg). Stara mitnica: Modre izkaznice št. 1397—1449 (obrobna št. 3) in št. 1—20 (obrobna št. 5) dne 16. 11., pri F. Ribarich, ul. Alfieri 15, (cena 38 vin. kg). Sv. Jakob: Modre izkaznice št. 1—125 (obrobna št. 4) dne 13. 11., pri Poropat, ul. del Rivo 10, (cena 38 vin. kg), št. 126—250 (obrobna št. 4) dne 15. 11., pri Slobetz, ul. S. Marco 29, (cena 38 vin. kg). Škordija: Modre izkaznice št. 123—128 (obrobna št. 1.) št. 119—128 (obrobna št. 2) št. 1—128 (obrobna št. 3) dne 13. 11., pri M. Stock, ul. Squero nuovo 15 (cena 38 vin. kg). Rocci: Modre izkaznice št. 318—348 (obrobna št. 3) in št. 1—94 (obrobna št. 4) dne 14. 11., pri G. Pavera, ul. P. Revolera 7, (cena 38 vin. kg). Kladi: Modre izkaznice št. 224—346 (obrobna št. 3) in št. 1—346 (obrobna št. 4) dne 13. 11., pri F. Nemenz, ul. Acque 10 (cena 38 vin. kg).

Domache vesti.

Kralj Ferdinand bolgarski v Trstu. Cesar Karel je povabil kralja Bolgarov in njegove sinove, naj pridejo na jugozapadno bojišče, da bodo priče velikih zmag zavznikov, kralj Ferdinand se je takoj odzval povabilu in prispel 9. t. m. dopoldne v Trst, kjer se je mimogrede mudil tudi naš cesar. Za sprejem je bila postavljena častna stotinja pešpolka št. 99 z godbo. Tik pred 1/211 dopoldne so prispeli: prvi najvišji dvorni mojster princ Hohenhohe, načelnik generalnega štaba baron Arz, glavni pobočnik princ Lobkovic in baron Marterer, krični pobočnik major grof Hunyady, dalje namestnik baron Fries-Skene in poveljnik pomorskega okraja baron Koudelka. Kanalu nato je prispel nadvojvoda Maks s službenim komornikom ritmajstrom Consolatijem. Ko je prispel cesar Karel na kolodvor, je godba zavrnila cesarsko himno, poveljnik častne stotnije pa je podal poročilo. Točno ob na-

povedani uri je zavozil na kolodvor dvorni vlak s kraljem Ferdinandom, ki je takoj izstopil iz voza. Oba vladarja sta se pozdravila kar najpristržneje; istotako je naš cesar pristržno pozdravil princa Borisa in Cirila. V spremstvu kralja Bolgarov so bili dalje: generalissimus Žekov, gm. Markov, krični pobočnik polk. Tamilov, dodeljeni polk. Tanczos in podpolk. Jankovich. Po predstavitvi je korakal kralj Ferdinand mimo častne stotnije, ki je nato pred njim defilirala. Kralj je posetil nato s svojima sinovoma ob 12 opoldne cesarico. Po skupnem obedu je odpotoval v operacijsko ozemlje in odmah na fronto.

Smrt vrtiga moža. Po krivdi sedanjih izrednih, kakor tudi pokojnikovih zasebnih razmer, — bil je vdovec brez svojeve — doznali smo šele včeraj, da je dne 27. m. m. umrl eden največjih tržaških slovenskih poštnjakov — žuljavih rok: Miha Hrvatin. Da-si priprost delavec je vžival pokojni Miha splošno ugled v vseh slojih tržaškega Slovenstva — pri vseh, ki so zasledovali naše narodno gibanje polstotletja sem. Mnogo let je bil marljiv in zvest odbornik našega političnega društva, soustanovitelj in večletni odbornik »Del. podp. društva« in kot tak desna roka pok. nepozabnega prof. Matka Mandiča, in prvobornik za narodno stvar v okrožju svetojakobškem, kjer so se mu naši zavedni delavci pokorili in ga ljubili kot sinovi svojega očeta. Na volitvah in v naših borbah sploh je bil pokojni Hrvatin neumoren delavec. Kakor morda nikogar drugega je pokojnikova zasluga, da je svetojakobsko okrožje danes naša neporušna trdnjava. Da-si že visoko v letih, je bil krepak na duhu in telesu do — sedanje vojne. A tudi njega so zrušile sedanje težke razmere. Umrl je zares plemenit mož v delavskem jopiču. Dolžnost vsega tržaškega Slovenstva je, da mu ohrani blag in hvalečen spomin. Naj blaga duša sniva v miru svoj večni sen!

Besediča hrvatskim listom. Z Dunaja nam pišejo: Nekateri zagrebški listi so posneli po... nemških listih tendenciozno vesti o govoru dr. Rybáfa pri cesarskem namestniku. Izjavili so sicer, da tem vestem... me morejo verjeti. To je sicer lepo, da ne verujejo takoj vsaki »švabski racia«, ali se bolje bi bilo, ako bi gospodje uredniki vzeli v roko »Edinost«, ki jim leži na kaki mizi — in tam bi bili izvedeli vse resnice. Več ne rečemo! Samo to: Jej, tako še vedno imponuje vse, kar pišejo nemški listi!

C. kr. državna obrtna šola v Trstu. Minister za javna dela je imenoval pogodbeno nameščeni učitelji na c. kr. državni obrtni šoli v Trstu, Marijo Samick in Eugenio Kersich, za učitelji v X. plačilnem razredu.

Na znanje beguncem! C. kr. namestništveni svetnik razglasa: Naznanja se sem beguncem, kateri uživalo podporo, naj vsako družinsko izpremembilo ali pa zaslužek, ki bi ga imeli dobiti, takoj naznanijo podpisane uradu. V slučaju, da bi c. kr. erar radi neizpolnjenih dolžnosti trpeti škodo, se bo postopalo napram krivcem kazenskim potom. — C. kr. namestništveni svetnik v Trstu.

Goriški mestni magistrat se je preselil v Gorico, vendar pa bo ves mesec november še posloval v Trstu, ul. Sanità št. 10, prvo nadstropje ekspozitura goriškega magistrata, katera bo dajala interesentom eventualna pojasnila vsak dan od 9 dop. do 12 opoldne.

Prošnja do deželne aprovizacijske komisije v Trstu. Prejeli smo: V vsakdanjem življenju se je pokazalo v teh časih, da tem lažje izhaja družina z odmerki raznih živil, čim številnejša je. Kjer je pa malo oseb, tam prede huda. Najhuše je pa, kjer je ena sama oseba. In takih slučajev je mnogo. Drzujemo si torej za danes staviti ponižno vprašanje do aprovizacijske komisije, kaj naj počne ena oseba z enim odmerkom mesa, skupno 10 dkg? ... Ako je zraven še neizogibna priklada, se ostalo meso prime deloma mesarice, deloma mesarskega čoka, tako da človek res ne ve, kaj naj s tem mesom počne. Prosi se torej slavn. dež. aprovizacijska komisija, da blagovoli v bodoče za posamezne osebe nakazati odmerke 20 dkg mesa, ker je z 10 dkg križ za prodajalca in — iz lahko umljivih vzrokov — še večji za odjemalca.

Ponočno delo v pekarski obrti. Uradno se nam poroča: V maju t. l. je stopila v veljavo naredba, ki je prepovedala vsa dela in opravila za izdelovanje kruha v času od 9 ure zvečer pa do 5 ure zjutraj. Vendar je § 5. te naredbe pooblastil urad za ljudsko prehrano, da more za posamezne kraje in obrate razveljaviti to prepoved, ako gre za nujno militarno potrebo, ali pa za zadostno preskrbo prebivalstva s kruhom. Tako pooblastilo je dal urad malemu številu obratov pod pogojem, da se v teh obratih uvede trikratna izmenjava delavskih moči v 24 urah, ker so ravno večji obrati izjavili, da ob sedanjih izrednih razmerah ne morejo ob skrcenem delavnem času napraviti množin kruha, potrebnih za pokritje potrebe. Proti tem dovoljenim izjemam pa so se od različnih strani oglašali pomisleki, vsled česar je urad za ljudsko prehrano — zaslavljeni zastopniki vojničnega prometnega zavoda, fabriških in rokodelskih pekarskih obratov, kakor tudi delavstva — poveril

posebnemu odboru, da naj v vsakem slučaju podelitve dovoljenja za ponočno delo poda svoje mnenje o tem, da-li so dani predpogoji za tako izjemo? Odbor obstoji iz dveh zastopnikov velikih obratov in po enega zastopnika malih obratov Dunaja in Češke, kakor tudi po enega zastopnika delavstva Dunaja, alpskih in sudetskih dežel. V prvi seji tega odbora so podrobno razpravljali o razmerah v dunajskih in čeških velikih obratih in so veljavnost izjemnih dovolitev določili do 1. februarja 1918. Sredi januarja se bo odbor vnovič bavil z dunajskimi in češkimi razmerami in bo razpravljaj o odredbah, ki jih bo ukrenili, če tovarne z dnem 1. februarja ob prelovi ponočnega dela se ne bi mogla ohraniti svoje zmoglosti za izdelavo kruha na dosedajni višini.

V uradu begunskega odbora v ulici Madonna del Mare št. 2, I. nadstr., naj se zglase ta teden begunci z naslednjimi številskimi plačilnimi poi (za begunske podpore): Jutri, v ponedeljek, št. 1301 do 1400, v torek št. 1401 do 1500, v sredo št. 1501 do 1600, v četrtek št. 1601 do 1700, v petek št. 1701 do 1800 in v soboto št. 1801 do 1900. — Nadalje naj se zglase tudi vsi oni begunci s plačilnimi polami št. 1 do 1300, ki se dosedaj še niso zglasili. — Imenovani urad posluje vsak delavnik od 9 dop. do 1 pop.

Podpiši 7. vojno posojilo! Tako najbolje in najvarneje na'oziš svoj denar.

Češko Budjevička Restavracija (Boskova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

Živnostenska banka Podružnica v Trstu Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. — Lastna palača. Dejniška glavica K 100.000.000. — Rez. zadržak K 31.000.000. Izvršuje kulturno vse bančne in menjalniške transakcije. Uradne ure od 9—1 pop.

MALI OGLASI.

Visokošolka podučuje v nemščini, latinščini, grščini. Pouzbe pod Platon na Ina odd Edinosti. 1581

Klupca za lahka dela, tudi vojaškega invalida išče posestnik Josip Krnac, Krmet 32, Marezige pri Koprju. 1575

Slamnaté čevlje (solne). Slav. občin. trgovcem pripravom slamaté čevlje in slamaté podplate za ševlje, katere sam zdeloval, tako da vsaki sarkovi lakše ugoditi. Ker je druga obutev take draga, bodo ta za oseba, ki imajo opravile v sebah, dobro došla Naj vsak poskusi. Franc Cesar, tovarna slamatnikov v Stobu, pošta Domalje pri Ljubljani. 2708

Ortnar išče delo na velikem ali majhnem posestvu Štadenj 523. 1679

Buče za šivali po 20 vin kg dobi se na vogalu via Cassa di Risparmio in Campanile. — Bratus. 1580

Tropine za izganje so na prodaj. Naslov pove Ina. odd Edinosti. 1578

Fotograf Anton Janžič postuje v svojem ateljeju v Trstu, Via della Poste št. 19. 657

Baker, medenino in druge kovine kakor tudi vsakovrstne železnlne kupuje

MARCELLO SCABAR, Trst ulica Vlenna 17

GAMBRINUS vsaki večer ob 9%, velika varietetna predstava. Vstopnina K 1.—

VII. avstrijsko vojno posojilo. Sprejema podpise in daje vsa pojasnila ter opozarja posebno male p. t. vlagatelje, kakor tudi zadruga, društva in korporacije na ugodnosti tega posojila TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ registrirana zadruga z omejenim poročtvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah. Poštno hranilnični račun 16.001. TELEFON št. 952 ima varnostne celice (safe deposits) za shranbo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varne proti ulomu in požaru, urejene po najzvojeznem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON. Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsaki delavci ob uradnih urah

Vsakdo mora podpisati VII. vojno posojilo!

Nadomestek toaletnega mila. Parfumiran in okusno urejen. Nadomestek toaletnega mila. Vsebina enega kartona 2 1/2 ducata, stane franko kron 26.50. Razpošilja tvrdka LANG & COMP., Osijek, Hrvatska Slavonija, Župni trg. Brzojavni naslov: Lang & Comp. Osjek.

Kabaret-Variete MAXIM Trst - Via Sardinia 10 - Trst Odprt od 8 1/2 zvečer naprej Vstopnina K 2

Josip Struckel Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina Novi dohodi voinenega blaga za moške in za ženske obleke, svilenina, etamine, batist gladek in čipkast. Čipke za obleke kakor tudi bogata izbira okraskov in ovratnikov i t d i t d.

JADRANSKA BANKA Trst, Via Cassa di Risparmio 5 (Lastno poslojaje) Kapital in rezerva K 13.300.000.— FILLJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar. VLOGE NA KNIŽICE 3 1/2 % od dneva vloge do dneva vridga. Hentaj davek plačuje banka svojega Obrostoavanje vlog na tokočem in širokočnem po dogovoru - Akroletni čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska težišča. KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioriteta, delnice, srečke, valute devije, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSIT PROMESE. — Prodaja sredstev razredne lote rje Zavarovanje vaskovrstnih papirjev proti kurzi izgubi, revizija šrobnaja srošk i t d. brezplačno. Stavnai kredit, rambours kredit, Berzna naročila. — Inka-o. MENJALNICA. — — — — — ESKOMT MENIO. Telefonai: 1468, 1788 in 2676. Uradne ure: od 9 do 1 popoldne. Brzojavni: JADRANSKA.

Fotografski atelje DAGUERRE Trst - Corso št. 39 - Trst Razglednice v platinu. Specijaliteti: slike v barvah, fotoschizzi. Gabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez boleline. Plombiranje. UMETNI ZOBJE

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893. Vzajemno podporno društvo v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom dovoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali proti zaznambi na službene prejemke. Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v osekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrosteje po 4 1/2 % Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.349 40 K. — Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstveno glavnicu za 6.059.850 K

Amerikansko duble-zlato v zlatarnici in urarnici A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19 Velika zaloga dolgih in ovratnih veržic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i t. d. Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljših tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošiljajo.

Dobrozna urarna in zlatarna Alojzij Povh Trst, Piazza Barriera vecchia št. 3 kupuje zlato, srebro in dragulje po najvišjih cenah.

Balokovičev koncert. Prošli četrtek je bil za tržaško glasboljubno prebivalstvo dan, ki mu ne izgine tako kmalu iz spomina. V Trstu imamo tako zelo malo privedev, na katerih bi se podajala občinstvu resnična umetnost, in ljudstvo se skoraj tepe za vstopnice v — kinematograf, ker mu kaj boljšega ni na razpolago. Zato pa je tudi umljivo, da naravnost hrepeni po čem boljšem, višjem, počem, kar daje tisti globoki užitek, ki ga more porajati edino le prava, resnična božanska umetnost. In ta umetnost je v četrtek zopet po dolgemu času prestopila prag gledališča Poiteama Rossetti, posebljena v našem jugoslovanskem goslaču-umetniku Zlatku Balokoviču. Na odru mladostno gibka, prikupna postava mladega umetnika, pri klavirju pa priznani domači tržaški mojster Evzebij Curelich: gosli in glasovir sta se zlivala v harmonijo, ki je neodoljivo obvladala že takoj s prvo točko vse poslušalstvo in je do konca vzdržala v nepretrznem vzhvičenju. Paganinijev koncert je dal umetniku priliko, da je pokazal vso svojo vrlino v tehničnem pogledu, s katero je, kakor bi rekli, nadkrijeval sam sebe, ne poznavajoč nikakršnih težkoč. Največji umetniki svetovnega slovesa nastopajo s tem Paganinijevim koncertom kot elitno točko svojega sporeda, in Balokovičev izvajanje se je vredno priključevalo njihovemu. Manj srečna je bila zani slavn Beethovenova »Kreutzerjeva sonata«, kjer se je kolikortoliko preveč izražal njegov temperament, ki mu ni dal doseči one umerjenosti, ki jo zahteva še prav posebno v tej Beethovenovi skladbi tako izrazita klasičnost. S tem pa nikakor počemo reči, da naj bi umetnik ne označal svoje ustvaritve s svojim lastnim obležjem, kajti drugače bi ne bil umetnik, ki ustvarja, temveč le živ stroj, ki reproducira tujo umetnost. Z zrejšimi leti-prihaja ta umerjenost sama po sebi in Zlatko Balokovič dozoreva vidoma. Da so Dvořakovi slovenski pesni in obe Ševčikovi »Břetislav« in prav posebno »Holka modrooka« bili pravi v zlato okovani biseri, nam ni treba posebej poudarjati, ko vemo, da je Balokovič učence Sovčikov. Z zadnjo točko, Wieniawskega Faustovo fantazijo, je dosegel Balokovič naravnost višek. Občinstvo je bilo tako razigrano, da ni ponehalo z odobravanjem, dokler ni dodal še nekaj točk. Kakor že rečeno, umetnik dozoreva vidoma in ni treba, da bi bili proroki, če pravimo, da vidimo v njem mojstra svetovnega slovesa, ki ponese slavo jugoslovanske umetnosti širok svet. Priponimo pa naj tu še izrecno, da je imel Balokovič v profesorju Curelichu spremljevalca, vrednega svoje umetnosti, ki se je s svojim finim umevanjem in strogo umerjenostjo naravnost mojstrski prilagojeval goslim in jim tako podajal umetniško izdelan okvir. — Gledališče je bilo razprodano in občinstvo vidno hvaležno na izrednem užitku. Umetniku so poklonili vence, cvetje in tudi dragocen dar. Na splošno željo je ravnateljstvo gledališča naprosilo Balokoviča, da bo sodeloval pri ponovnem koncertu, ki se bo vršil v četrtek, 15. t. m.

Promet zasebnih vojnopoštinih zavrtkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi na vojnopoštini urad št. 472, ustavljen pa je na vsaj na vojnopoštne urade št. 95, 392, 393, 407, 461, 522, 526, 633 in 641.

V Bukovini poslujejo zopet: 1.) za navadni pisemski poštini promet poštini uradi Jablonica Buk, Kimpolung in Zadova. 2.) za pisemski poštini in denarni promet v celem obsegu poštini urad Nepokoutz, 3.) za denarni promet v celem obsegu poštini urada Kirlibaba in Rus. Banilla. 4. za pisemski poštini promet in za denarni promet v celem, kakor tudi za promet z zavrtki v omejenem obsegu poštini urad Stefanovka Buk.

Kako se obvarujemo sifilidne kuge? Spis tržaškega zdravnika dr. Emanuela Freunda, ki smo ga objavili v »Edinosti«, smo izdali v posebni knjižici, katera se dobiva v naši upravi po 30 vin. Poština: za izvod 3 vin., za 2 do 3 izvide 5 vin., do 10 izvodov 10 vin.

Mestna zastavljavnica. V ponedeljek, 12. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca oktobra 1916 na zelene listke serije 140 in sicer od št. 19.101 do št. 21.100; popoldne od 2½ do 6 pa nedragocnej predmeti, zastavljene meseca februarja 1917 na bele listke serije 141 in sicer od št. 3501 do št. 7900, večinoma rabljeno perilo in drugi predmeti, za katerih nakup ni treba izkaznice. — V torek, 13. t. m., od 9½ do 1 pop. dražba dragocenosti, zastavljene na zelene listke serije 140 in sicer od št. 21.101 do št. 22.800, popoldne od 2½ do 6 pa nedragocnej predmeti, zastavljene januarja meseca 1917 na bele listke serije 141 in sicer od št. 200.001 do št. 201.700.

DAROVIL

Namesto udeležbe pri prireditvi šentjakobske podružnice CMD v Narodnem domu darujete gospodični Justina Živčeva in Jelka Rapotčeva vsaka 2 K. Denar hrani uprava.

Namesto nesprejete nagrade za usluge, storjene našemu poročevalcu, daruje uprava »Edinosti« moški podružnici CMD kron 20.

Gosp. Feriolla Alojz, veletrgovec z vinom, je daroval v znak radosti, da je njegov rojstni kraj Doberdob zopet v naših rokah, moški podružnici CMD K 200 in tukajšnjemu Rdečemu križu nad 300 l vina. Plemenitemu darovalcu iskrena hvala!

Ker se gotove gospodične v rojanski dvorani hudejejo, ako jih opazujemo, darujete nerazdružljivi prijatelji 10 K Rojanskemu sokolu. Denar hrani uprava.

Darovi, došli vladnemu komisariju. Julija pl. Frigyesy K 100 za zdravniško postajo in K 100 za org. oskrbnice vol. sirot.

PRIPOROČLJIVE TRGOVINE

Trgovina jestvin

IVAN BIDOVEČ, Trst, ul. Campanile 13 (Org. Pontorosso). Ima v zalogi: čaj, pa-radišne kvasce, mnoge vrste hock na juho, teaf in tudi blago sprovizorijske komisije. Pristni Jamaika rum, kognak Marty, varmouth, mal novec, slivovos ter vsa vrsta mineralnih vod. Vse po smernih cenah. 414

Mehanična delavnica.

ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Meda 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 901

Knjigovoznica

PIETRO PIPPAN, Trst, ulica Valdirive 19. Artistična vezava žepni koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. ZEPFAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerno. 202

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corra). Frezobitje za vojake. Drigalo. Cene zmerno. Postrežba točna. 190

Papir.

VELIKA ZALOGA PAPIRJA za evitke, papirnatih rečic lastno tovarne — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerno. — Gastone Dellinar. Trst, Via dei Gelsi 16. 266

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vseh približ. Delavnica za popravila. 268

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroka, bluze za gledališče itd. Cene zmerno. 337

Nepremožljivi plašč.

LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Bogata izbira vojskih plaščev od K 20 — naprej. 257

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu, ulica delle Acque vogal ulice Coronaso. 244

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercovitz & Figlio. Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, veržic itd. Cene zmerno. Cene zmerno.

Umetno-fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilivje) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razgleda, posnetke notranjost lokolov, poročilansne plošče za vsakovrst. spomnilke. POSEBNOSTI POVEČANJE in VSAKE FOTOGRAFIE in tudi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naroče in jih izvaja na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

Poziv tebi in vsem!

Če si Avstrijec, spominjaj se naših zmagovitih čet v Italiji!
Ne puščaj jih na cedilu in podpiši

VIL VOJNO POSOJILLO!

Ker že nisi v strelskih jarkih, si dolžan pomagati doma s podpisovanjem potrebnih sredstev!

Vojno posojilo donaja poleg tega visoke obresti. Če hočeš štediti po malem pa podpiši

vojno posojilno zavarovanje!

S tem poskrbiš tudi za svojo ženo in svoje otroke! — Brez vsake zdravniške preiskave, možki in ženske ter otroci lahko pristopijo do 60. leta starosti.

Visoke obresti gredo vse v prid zavarovancu. Plačilo v obrokih ali naenkrat! Za premijska plačila se sprejemajo tudi prejšnja vojna posojila.

Primer: Podpišeš in zavaruješ K 1000.— in plačaš za 15letno dobo po 48.— K. Če doživljal ali če umreš že prvi dan ali pozneje dobi tvoja družina takoj celih 1000 K nom. vojnega posojila. Poleg tega dobi tudi še vse obresti!

Za kapitaliste največje važnosti, je plačilo enkratne premije!

Primer: Podpišeš in zavaruješ na 15 let 1000 K. Zato plačaš enkratno premijo K 540.82. Ako že prvo leto umreš, dobe Tvoji: 1) K 1000.— nom. obligacijo. 2) poleg tega pa še K 505.76 v gotovini. Še ugodnejša kombinacija je podpisovanje in zavarovanje na zakladnice, ki zapadejo leta 1926.

Primer: Za K 3000.— plačaš K 2062.80. Ob doživetju (9 let) dobiš vseh K 3000 v gotovini. Če pa umreš poprej, denimo po treh letih, dobe Tvoji 1) nom. K 3000.— držav. zakladnic: 2) poleg tega pa še K 1447.08 v gotovini.

Pripravljene so posebne kombinacije tudi za otroke od 5—14 leta, ter za slabotne in manj zdrave osebe.

Razun tega zelo ugodni pogoji za podpisovanje in zavarovanje nad K 5000 do najvišjih zneskov. Ko bomo imeli zopet mir bo marsikdo obžaloval, da ni porabil teh ugodnih prilik, ki se takrat najbrže zadnjikrat ponujajo!

Podpisovanja in zavarovanja sprejema:

C. kr. avstr. sklad za vojne vdove in sirote v Trstu, Lazzaretto vecchio št. 3 vse c. kr. oblasti, župni uradi, županstva, ter naši zastopniki. — Podpisovanja na zavarovanje vojnega posojila se izkažejo na Tvojo željo v časopisju.

Ne obotavljaj se, ker je čas podpisovanja zelo kratek, naša vojna uprava pa se ne more zanašati na mlačneže, ampak mora hitro dovesti vojno do zmagovitega KONCA!

Cele stare zamaške kupuje po K 15 kg. Nove po zelo visokih cenah in sicer po vzorcu. — Tovarna zamaškov
A. WEIERMANN, Dunaj XIX
Hardtgasse 12

Hotel in restavracija
METROPOLE
Trst, ulica S. Nicolò 22.
Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerno.

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
Ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd.
Najnižje konkurenčna cena.

Podpisujte sedmo avstr. vojno posojilo

ki sestoji iz

a) 5% državnega posojila amortiziranega v 40 letih, davka prosto po K 92.—% s odbitkom obresti enega meseca t. j. K —46, tedaj
netto po K 91.54%.

Podpisuje se lahko nominalnih od K 50.— naprej in pod znanimi pogoji daje posojilo 6.07%, do 7.05% kakor bo isto prej ali slej izrebrano.

b) 5% državnih zakladnic plačljive 1. avgusta 1926, davka proste
netto po K 94.—%.

Podpisuje se lahko od nominalnih K 1000.— naprej, ter nosijo iste
6.41% obresti.

Podpisovalcem državnega posojila in državnih zakladnic se ponuja več dobiček s tem, da odrezki ki zapadejo dne 1. februarja 1918 (s izvanrednim uživanjem obresti za 3 mesece) se takoj izplačajo, tako da bodo posojila iz zakladnice imele odrezke od 1. avgusta 1918.

Sledeče banke sprejemajo podpisovanja in nudijo z ozirom na posebni patriotski namen tega posojila vse možne olajšave, ter dajejo vsa potrebna pojasnila:

Jadranska banka, Trst in Dunaj, I. Tegetthoffstrasse 7. — Podružnica Anglo-Avstrijske banke, Trst in Dunaj I. Waltnerstrasse 2. — Banca Commerciale Triestina, Trst in Dunaj, I. Schottering 2. — Tržaška podružnica Ljubljanske kreditne banke. — Banca di credito popolare. — Podružnica Banca Generale di depositi, Trst, Via S. Nicolò 8. — Podružnica c. kr. priv. avstr. Kreditnega zavoda za trgovino in obrt, Trst in Dunaj VII, Zollergasse 2. — Podružnica Banke Union, Trst in Dunaj I, Wächtergasse 1. — Podružnica Živnostenske banke Trst in Praga Panská ulica 7.

Hranilne vloge
sprejema od vsakega tudi če ni od sadnega, in jih obračuna 4 1/2% večje zneske po do-
stuje po 4 1/2% govora. Trgovcem
otvarja poslovne račune z dnevnim obrestovanjem.
Rentni davak plačajo zadruga sama.
Vlaga se lahko po eno krono.
Pisno-branilnični rač. 75.679. TELEFON 16-01.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco št. 20, II. nadstropje v hiši lista „Edinost“

Posojila
daje na osebni kredit in na zastavo proti plačilu po dogovoru.
Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 prep. do 1 popoldne.
Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.